

2/2017
(136) rok XVII
ISSN 1508-5082

PODKARPACKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

S19 MAMY TO!

GZA Arena w liczbach

80-LECIE COP-U
NA PODKARPACIU
WIELKIE PIENIĄDZE
DLA SZPITALI

TAK BYŁO ROK TEMU!

KONGRES 590

W numerze:

Skrót informacji	1
Wywiad z marszałkiem	2,3
Kongres 590 po raz drugi na Podkarpaciu	4,5
Historia COP	6,7
80-lecie COP na Podkarpaciu	8,9
CWK w liczbach i statystykach	10,11
Promocja funduszy oraz inteligentnych specjalizacji	12,13
Mamy to S19	14
Podkarpackie inwestuje w ochronę zdrowia	15
Ulmowie w Brukseli	16
Dziennikarze z Ukrainy u nas	17

Rok szkolny zaczął się w Dobrzechowie

„Ogłaszam rok szkolny 2017/18 „Rokiem niepodległej” – te słowa minister Anny Zalewskiej padły na Podkarpaciu w Dobrzechowie. Ogólnopolska inauguracja roku szkolnego w Polsce odbyła się w Centrum Kształcenia Praktycznego. Uroczystość swoją obecnością zaszczyliła także premier Beata Szydło. Punktem kulminacyjnym było symboliczne pasowanie na ucznia 10 uczniów Szkoły Podstawowej im. H. Kołłątaja w Dobrzechowie. Wyprawkę dla nich podarowali marszałek Władysław Ortyl i przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Jerzy Cypryś.

DK

Pomoc dla poszkodowanych w wyniku nawałnic

120 tys. złotych na potrzeby mieszkańców Sośna przekazał Samorząd Województwa Podkarpackiego. Gmina Sośna położona w województwie kujawsko-pomorskim ucierpiała w wyniku tegorocznych nawałnic. Pieniądze wspomogą odbudowę zniszczonej miejscowości.

DK

Podkarpacki Przegląd Samorządowy
Wydawnictwo okolicznościowe
Samorządu Województwa Podkarpackiego
Wydawca:
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Al. Łukasza Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów,
tel. 17 860 6761, 17 8606762, faks: 17 850 1781
pps@podkarpackie.pl, www.podkarpackie.pl
Redaktor naczelny: Tomasz Leyko
Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów
Przygotowanie do druku i druk:
Drukarnia Laser-Graf Płock, tel. 24 366 8882
Nakład 2500 egzemplarzy

Zacieśniamy współpracę z Chinami

Dziesiątki spotkań i nawiązanych kontaktów, promocja Podkarpacia oraz realne szanse na udaną współpracę z chińskimi partnerami. Takie są efekty wizyty podkarpackiej delegacji w Chinach, której przewodniczył marszałek Władysław Ortyl. Delegacja uczestniczyła w 14. edycji targów ASEAN Expo oraz wzięła udział

w V Forum Transferu Technologii i Innowacji krajów należących do ASEAN. Atuty Podkarpacia zostały zaprezentowane około 50 lokalnym przedsiębiorcom z regionu Kuangsi. Marszałek rozmawiał między innymi z władzami Regionu Kuangsi, z kolei w mieście Nanning spotkał się z przedstawicielami lokalnego biznesu.

DK

Bliżej Ukrainy

Współpraca i propozycje przyszłych wspólnych działań Ukrainy z Unią Europejską – to główny temat konferencji, która odbyła się we Lwowie. Wzięli w niej udział członkowie Komitetu Regionów oraz europosłanka Ruža Tomašić z frakcji Europejskich Konserwatystów i Reformatorów. Wieczorem na lwowskim rynku marszałek Władysław Ortyl dokonał uroczystego otwarcia VI Festiwalu Polsko-Ukraińskiego Partnerstwa. Festiwal promuje miasta i regiony, staje się też impulsem do nawiązywania nowych kontaktów, a przez to do lepszego poznania i zrozumienia naszych kultur.

DK

Komitet i apel w 100-lecie niepodległości

Marszałek Władysław Ortyl i wojewoda Ewa Leniart skierowali do mieszkańców regionu wspólny apel ws. Narodowych Obchodów Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej w Województwie Podkarpackim. W apelu zachęcają do aktywnego współudziału w przygotowaniu uroczystości rocznicowych w regionie. „To będzie z jednej strony oddanie hołdu bohaterom, a z drugiej budowanie naszej tożsamości i tworzenie dziedzictwa dla kolejnych pokoleń” – podkreślał marszałek Władysław Ortyl. Apel nawiązywał do uchwalonej 7 kwietnia ustawy o narodowych obchodach 100. rocznicy niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Tworzy ona ramy organizacyjne tego wydarzenia. Powołany został komitet, w skład którego weszli najwyżsi przedstawiciele władz państwowych z Prezydentem RP, marszałkami Sejmu RP, Senatu RP, premierem i ministrami.

DK

XVII Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych

37 zespołów polonijnych z 14 krajów świata przyjechało na Podkarpacie by wziąć udział w widowiskowych koncertach, podczas których zaprezentowano polskie tańce ludowe i z krajów zamieszkania. Festiwal odbywa się na Podkarpaciu co trzy lata. Biorą w nim udział setki naszych rodaków z wielu stron świata. Festiwal jest szczególnym pomostem łączącym mieszkańców regionu z Polakami na stałe mieszkającymi w innych państwach.

DK

Podkarpackie ma kolejnych zasłużonych

Grono Zasłużonych dla Województwa Podkarpackiego znów się powiększyło. Wyróżnienia przyznane przez sejmik odebrali kardynał Marian Jaworski oraz Zbigniew Larendowicz. Kardynał Jaworski był przyjacielem Ojca Świętego Jana Pawła II, a także hierarchą kościelnym na Ukrainie i metropolitą lwowskim. Zbigniew Larendowicz to z kolei człowiek – legenda z Leżajska, wolontariusz i kustosz. Wyróżnienia przyznane przez sejmik odebrali także Jan Kopeć – działacz polonijny oraz biskup senior diecezji sandomierskiej Edward Frankowski, duchowy przewodnik tysięcy wiernych.

DK

COP OKREŚLIŁ KIERUNEK NASZEGO WOJEWÓDZTWA

rozmowa z marszałkiem **Władysławem Ortyłem**

- Panie Marszałku, zeszłoroczna edycja Kongresu 590 zakończyła się sukcesem, dlatego wobec kolejnej także mamy duże oczekiwania...

- Tak, gdyż tematyka tegorocznego kongresu jest niezwykle bliska Podkarpaciu. Będziemy mówić o potencjale polskiej przedsiębiorczości, ale będą też odwołania do dziedzictwa. To przede wszystkim wspomnienie 80. rocznicy powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Przypomnę, że to przedwojenne przedsięwzięcie wpłynęło w dużym stopniu na współczesny potencjał gospodarczy naszego województwa. Jak przemyślana i dobrze zorganizowana była to koncepcja niech świadczy fakt, że zdecydowana większość zakładów dziś prosperuje i to całkiem nieźle. Dlatego chcieliśmy też wspomnieć postać twórcy tego dzieła czyli wicepremiera Eugeniusza Kwiatkowskiego.

- Koncepcja COP-u stoi chyba też u podstaw wyboru współczesnej drogi gospodarczej regionu?

- Mając 80-letnie tradycje przemysłu lotniczego, który wciąż dobrze prosperuje, trudno było o lepszy wybór. COP określił kierunek rozwoju naszego województwa. Klaster Dolina Lotnicza jest dziś nieformalnym kontynuatorem. Zmieniła się formuła organizacyjna, forma działania, strój, ale sposób patrzenia jest ten sam.

- Od ubiegłego roku wiele się zmieniło. Podczas poprzedniej edycji Kongresu często poruszana była kwestia dostępności komunikacyjnej naszego regionu, a raczej jej niedostatku. Dziś jesteśmy w zupełnie innym miejscu...

- Zdecydowanie. Zrobiliśmy milowe kroki w przód. Mam głównie na myśli wiążące decyzje w sprawie budowy podkarpackiego odcinka drogi S19. Podpisaliśmy niedawno aneks do Kontraktu Terytorialnego, w którym na liście podstawowej jest odcinek od Babicy do granicy Państwa w Barwinku. To kończy wieloletnie starania o ten newralgiczny fragment drogi. To bardzo kosztowny odcinek, bo prowadzony będzie po terenie górzystym. Ma on znaczenie strategiczne i kluczowe dla rozwoju województwa. Do tego możemy dołączyć kolejne łączniki autostradowe, które będą powstawać, obwodnice Strzyżowa, Dynowa, nowy most w Mielcu, a także rozpoczęte przetargi na inwestycje kolejowe.

Zaawansowane są prace nad Podmiejską Koleją Aglomeracyjną, będziemy remontować też linie w Bieszczadach, gdzie mamy wsparcie wspaniałych entuzjastów tej formy turystyki. To zmieni zupełnie filozofię poruszania się i podróżowania po województwie podkarpackim.

- Nie byłoby tych wszystkich planów gdyby nie fundusze europejskie. Z jakim skutkiem województwo dzieli unijny tort?

- W szkolnej sktali ocenilibym nasze działania na minus bardzo dobry. Pilnujemy kontraktacji, bo jest to wyraźny odnośnik naszych działań. Jesteśmy w tej lepszej połowie województw, ale wkrótce punktem odniesienia będą inne wskaźniki więc pracy mamy wiele do wykonania.

**„Zrobiliśmy
milowe kroki
w przód”**

”

Osobiście liczę, że program Polska Wschodnia będzie kontynuowany. Województwo Podkarpackie jest obecnie w czołówce korzystających z tych środków

- Niedługo półmetek tej perspektywy finansowej. Niektórzy kuszą się o podsumowania, ale większość myśli już o tym czy i jak polityka spójności Unii Europejskiej będzie kontynuowana.

- Mamy zapewnienie, że polityka spójności będzie kontynuowana, ale w jakiej formie i w jakim kształcie tego jeszcze nie wiadomo. Na przykład nie znana jest przyszłość programu Polska Wschodnia. W listopadzie w Brukseli wezmę udział w ważnej konferencji w tej sprawie, zresztą podczas ostatniego Komitetu Regionów rozmawialiśmy już w gronie marszałków tych pięciu województw o tym programie. Osobiście liczę, że Polska Wschodnia będzie kontynuowana. Województwo Podkarpackie jest obecnie w czołówce korzystających z tych środków. Rząd polski przedstawił swoje stanowisko w sprawie kontynuacji polityki spójności i kształtu przyszłej perspektywy finansowej. Cieszę się, że stanowisko rządowe ma poparcie województwa.

- Nie sposób nie wspomnieć, przy okazji rozmowy o unijnych środkach, o mocnym wsparciu dla podkarpackich szpitali...

- Do placówek medycznych trafiło grubo ponad pół miliarda złotych. Dotacje otrzymały zarówno szpitale wojewódzkie, jak i powiatowe. Dla wielu placówek były to największe dotacje w historii. Podkarpacka służba zdrowia wychodzi na prostą, choć ten fatalny stan kreowany przez wielu polityków opozycji był przerysowany. Zrobiliśmy wiele, by pomóc szpitalom. Połączenie przemyskich szpitali już przynosi wymierne efekty. Placówka ta jest już na plusie. Rozmawiamy o powołaniu szpitala uniwersyteckiego na bazie naszego Klinicznego Szpitala nr 1, z którym połączono szpital płuć. Reforma ministra Radziwiła również służy lepszemu finansowaniu tych placówek. Ochrona zdrowia to trudny temat, ale ostatnie działania rządu oraz samorządu pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość.

rozmawiał **Tomasz Leyko**

Kongres 590 – po raz drugi na Podkarpaciu

Monika Konopka

Podkarpackie ponownie jest gospodarzem najważniejszej konferencji gospodarczo – biznesowej w Polsce. To właśnie Centrum Wystawienniczo-Kongresowe Województwa Podkarpackiego - G2A Arena w Jasionce zostało wybrane na drugą edycję Kongresu 590. – Czujemy dumę z tego faktu i cieszymy się, że możemy gościć najważniejsze osoby w kraju ze świata biznesu, polityki, nauki, a także z sektora administracji publicznej, instytucji finansowych, organizacji oraz fundacji – mówi Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl.

Promocja polskiej gospodarki

Kongres 590 to jedyne w swoim rodzaju wydarzenie, które łącząc świat biznesu, nauki i polityki, daje tak ogromne możliwości do nawiązania współpracy. Impreza została stworzona z myślą o wszystkich polskich firmach – zarówno tych czołowych, wiodących prym w gospodarce, jak i tych mniejszych, z sektora MŚP oraz start-upów.

To przedsięwzięcie, gdzie polityczni liderzy prezentują nowe idee, gwiazdy biznesu dzielą się swoimi doświadczeniami, a światowej klasy eksperci odpowiadają na pytania przedstawicieli startupów, stawiających pierwsze kroki w biznesie. Z myślą o różnych potrzebach i oczekiwaniach firm organizowane

To wszystko oferuje Kongres 590 – sztandarowa gospodarcza impreza w Polsce, której serce bije na Podkarpaciu.

Goście specjalni

Tak jak rok temu w kongresie udział weźmie Prezydent RP Andrzej Duda, który objął to wydarzenie swoim patronatem. Nie zabraknie też premier Beaty Szydło oraz wicepremiera, ministra rozwoju i finansów Mateusza Morawieckiego. Oprócz najważniejszych osób w państwie obecni będą także uznani w świecie specjaliści, przedsiębiorcy czy nawet sportowcy.

W tegorocznej edycji Kongresu 590 udział zapowiedziało wiele osobistości. Gośćmi specjalnymi będą: prof. Alberto

Podobną tematyką zajmuje się inny, specjalny gość kongresu – Desmond Lachman – autor licznych publikacji na temat światowego kryzysu finansowego, bańki kredytowej na amerykańskim rynku mieszkaniowym, sytuacji dolara amerykańskiego oraz napięć w strefie euro.

W drugiej edycji nie zabraknie także znanych sportowców. Udział potwierdziła m.in. Joanna Jędrzejczyk – kilkakrotna mistrzyni organizacji Ultimate Fighting Championship w wadze słomkowej.

G2A ARENA – arena dla biznesu

Nieprzypadkowo Kongres 590 odbywa się w podzeshzowskiej Jasionce w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego.

Wicepremier M. Morawiecki Konstytucję Biznesu przedstawił własnie na Podkarpaciu

Marszałek W. Ortyl i prezydent A. Duda odwiedzili stoiska startupów

są m.in. spotkania B2B, liczne panele dyskusyjne, stoiska wystawowe.

Wybitni prelegenci, szeroki zakres omawianych tematów, możliwość rozmów w kulisach z politycznymi i gospodarczymi tuzami, do tego pogłębione analizy ekspertów oraz trafne diagnozy na przyszłość.

G2A ARENA w Jasionce – miejsce I Kongresu 590

Bagnai – który w swoich badaniach skupia się głównie na obsłudze zadłużenia zagranicznego i publicznego na rynkach wschodzących. Od momentu wybuchu kryzysu tzw. „niewypłacalności państw”, jego badania koncentrują się na kryzysie Strefy Euro.

Ten nowoczesny, wręcz futurystyczny obiekt, jest nie tylko wygodnym miejscem na organizację tego typu wydarzeń, dostosowanym do różnych form spotkań i mityngów, ale także stanowi znakomitą wizytówkę gospodarczego potencjału Podkarpacia. Usytuowany

w sąsiedztwie wiodących, podkarpackich firm, w miejscu gdzie rozkwita biznes czyli w Podkarpackim Parku Naukowo- Technologicznym AEROPOLIS, jest idealnym miejscem do organizacji tego typu wydarzeń.

Tematyka kongresu

Tegoroczny zakres tematyczny Kongresu 590 jest bardzo szeroki. Różnorodność spotkań i paneli dyskusyjnych pozwoli każdemu znaleźć interesującą go przestrzeń. Goście będą rozmawiać m.in. o energetyce, rozwoju sektora MŚP, projektach infrastrukturalnych na poziomie krajowym i międzynarodowym. Nie zabraknie debaty na temat rozwoju branży motoryzacyjnej, roli żywności tradycyjnej i regionalnej w rozwoju sektora rolno-spożywczego. Będzie też mowa o innowacjach w polskim przemyśle chemicznym, a także o celach i narzędziach wpływu rządowego programu mieszkaniowego na innowacyjność polskiej gospodarki. Poruszone zostaną kwestie z zakresu polskiego systemu podatkowego, nie zabraknie też rozmów o sporcie czy budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Wśród panelistów pojawią się m.in. takie osoby jak: wicepremier Piotr Gliński, szef resortu Kultury i Dziedzictwa Narodowego, minister Marek Gróbarczyk – odpowiadający za Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz minister cyfryzacji Anna Streżyńska. Pojawi się też Marcin Chłodziński, prezes zarządu Agencji Rozwoju

Przemysłu, a także Patrycja Klarecka – prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Swoją obecność zapowiedział także prezes zarządu Giełdy Papierów Wartościowych Marek Dietl, a także prezes KGHM Polska Miedź Radosław Domagalski-Łabędzki oraz twórca firmy Comarch. Będą też obecni szefowie takich firm jak: FAKRO, FORTE czy ASSECO.

Co jeszcze będzie się działo?

Transformacja Centralnego Okręgu Przemysłowego w innowacyjne strefy ekonomiczne oparte o gospodarkę 4.0 – to temat specjalnego panelu, w którym weźmie udział Marszałek Województwa Podkarpackiego, Władysław Ortyl oraz przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju. Dyskusja dotyczyć będzie dziedzictwa COP-u oraz teraźniejszości i przyszłości obszarów, które zbudowały swój gospodarczy potencjał w oparciu o firmy powstałe w ramach COP-u. Podczas panelu Eugeniusz Kwiatkowski – twórca COP-u - zostanie uhonorowany pośmiertnie odznaką Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego. Odbierze ją wnuczka – Julita Maciejewicz-Ryś.

Emocji nie zabraknie także podczas gali wręczenia nagród gospodarczych dla najlepszych polskich firm. Wręczy je Prezydent RP Andrzej Duda. Rok temu, podczas pierwszego Kongresu 590 prezydent przyznał 6 takich wyróżnień.

Kongres 590 zakończy się uroczystą galą, podczas której z pewnością będzie okazja do podsumowań i mniej formalnych rozmów.

I edycję kongresu otworzył Prezydent RP Andrzej Duda

Gościem specjalnym kongresu była amerykańska dziennikarka Rita Cosby

Tak było rok temu!

Pierwsza edycja Kongresu 590 odniosła wielki sukces i cieszyła się ogromnym zainteresowaniem gości oraz mediów z całego kraju. Wśród najważniejszych osobistości, które przyjechały na Podkarpacie znaleźli się: Prezydent RP Andrzej Duda, szefowa polskiego rządu Beata Szydło, wicepremier Mateusz Morawiecki, który właśnie na Podkarpaciu ogłosił swoją „Konstytucję Biznesu”. Obecni też byli inni członkowie rządu, parlamentarzyści oraz przedstawiciele wiodących polskich firm. Nie zabrakło też gości z zagranicy, wśród których znaleźli się m.in. Bruce Dickinson, Nicklas Lundblad i Rita Cosby.

Organizatorem wydarzenia jest Fundacja im. Sławomira Skrzypka, którą wspierają liczni partnerzy. Do partnerów strategicznych należą: Orlen, PKO BP oraz Grupa PKP.

Na kongresie obecne były najważniejsze osoby w kraju

Budowniczy COP-u i lotniczego Podkarpacia

Tomasz Leyko

foto: wikipédia

Eugeniusz Kwiatkowski

”

Dwie różne osobowości prowadziły we mnie nieustanną walkę: nieufny minister skarbu wążący dziesięciokrotnie każdy grosz (...), z inżynierem entuzjazmującym się każdym osiągnięciem technicznym, każdym pomnożeniem potencjału wytwórczego Polski

Historycznych zaległości odrabiania ciąg dalszy. Eugeniusz Kwiatkowski został pośmiertnie uhonorowany tytułem Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego.

Przyznanie tej odznaki to był wręcz obowiązek dla rządzących województwem. Dopiero radni obecnej kadencji, w 80. rocznicę powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego docenili znakomitego polityka, ale również naukowca, historyka, wizjonera i według dzisiejszej nomenklatury menadżera.

Przedwojenna innowacyjność

Gdy Eugeniusz Kwiatkowski wprowadził koncepcję COP-u, obecne Podkarpacie podzielone było między województwa krakowskie i lwowskie. Jakby ich nie nazwać, w II RP były to regiony aż nadto biedne. Ostawiony sukcesem m.in. budowy portu w Gdyni, Kwiatkowski był w II poł. lat 30. politykiem o wyrobionej opinii i marce. Po kolejnych wyborach w 1935 r. prezydent Ignacy Mościcki naciskał, by znalazło się dla niego miejsce w rządzie. Miał na to nie przystać Walery Sławek i z tego powodu jego misja została przerwana. Jak pisze w swojej książce Piotr Filip, niechęć do Kwiatkowskiego wiązała się z jego dużą niezależnością. Nie zwykł być marionetką. Jego fanem nie był wcześniej Józef Piłsudski, którego w zakresie modernizacji zbrojeniowej

trudno nazwać politykiem innowacyjnym. Powrót Kwiatkowskiego przyjmowano nieufnie, ale prezydent Mościcki był zdecydowany i był to upór, który miał strategiczne znaczenie dla losów kraju.

Eugeniusz Kwiatkowski został ministrem skarbu i wicepremierem w rządach Mariana Zyndrama-Kościałkowskiego i Felicjana Sławoja Składkowskiego. Wizję planu inwestycyjnego i gospodarczego rozwoju kraju na najbliższe 4 lata, przedstawił w czerwcu 1936 roku, a COP stał się w konsekwencji głównym punktem tego projektu. Patrzył dalekowzrocznie, planował rozwój COP-u aż do połowy lat 50-tych. Szkoda, że ten świetny gospodarczy ambitny projekt, szczegółowo przedstawiony przez Władysława Kosieradzkiego w listopadzie 1936 r., przerwała wojna.

A plany były obiecujące. Postępowi gospodarczemu miał towarzyszyć rozwój infrastrukturalny i społeczny. Planowano nawet stworzyć COP-owskie województwo ze stolicą w Sandomierzu. Tam miały krzyżować się większe trakty komunikacyjne – autostrady. Nie da się ukryć, że sukcesem COP-u towarzyszyła rządowa propaganda, jednakże mieszkańcy byłego zaboru austriackiego, odczuwający galicyjskie zapóźnienia, zaczęli odczuwać poprawę.

Wyrazy wdzięczności w postaci „Zasłużony dla...” spłynęły na wicepremiera Kwiatkowskiego i innych członków rządu. Kwiatkowski był honorowym obywatelem 10 miast, a te z obecnego Podkarpacia to m.in. Przeworsk (o czym donosiła Gazeta Lwowska – patrz zdjęcie), Sanok, Rymanów czy Jarosław.

Nie z tymi ludźmi

Eugeniusz Kwiatkowski był typem państwowca. Może dlatego łudził się, że w nowych warunkach będzie mógł efektywnie pracować dla Ojczyzny i przyszłych pokoleń. Pomysłów mu nie brakowało. Szybko tych złudzeń został pozbawiony łącznie z wszystkimi funkcjami. Nie mogło być inaczej skoro głosował przeciwko likwidacji Święta 3 Maja. Wrócił do Krakowa, ale musiał do emerytury dorabiać. Partia przypomniała sobie o nim od czasu do czasu, w zależności od potrzeb. W 1972 r. Rada Państwa przyznała mu Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski z Gwiazdą. Spoktał go też zaszczyt uhonorowania tytułem Zasłużony Pracownik Morza, a tuż przed śmiercią w sierpniu 1974 r. senat Uniwersytetu Gdańskiego przyznał mu doktorat honoris causa.

fot. arch. PZL Mielec

Pierwszy samolot powstały w COP-owskim PZL Mielec, czyli bombowiec Łoś

Nie zapomniał o nim Kraków, bo pogrzeb był dużym wydarzeniem. Cere monii przewodniczył kardynał Karol Woj tyła. Zmiany ustrojowe w Polsce rozpo częły powolny proces przywracania pa mięci o tym wielkim polskim wizjonerze. W 1990 roku wydano jego książkę „W takim zyliliśmy świecie”, wspomnie nia, których przy cenzurze nie dało się wydać, tak jak pisanych na przymuso wej, wojennej emigracji „Dziejów go spodarczych świata”. W listopadzie 1996 przyznano mu pośmiertnie Order Orła Białego, a sejm ustanowił rok 2002 „Ro kiem Eugeniusza Kwiatkowskiego”.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTY CJE COP W LATACH 1937-39

- Zakłady Południowe wraz z mia stem Stalowa Wola
- Państwowe Zakłady Lotnicze w Mielcu
- Fabryka Obrabiarek (jako filia Zakładów Cegielskiego z Pozna nia) oraz Wytwórnia Silników Nr 2 Państwowych Zakładów Lotniczych w Rzeszowie
- Fabryka Gum Jezdnych w Dębicy
- fabryki gumy, obrabiarek (pro dukująca m.in. broń) w Sanoku, Radomiu i Starachowicach
- wytwórnie amunicji w Kraśniku, Nowej Dębie (ówczesnej Dębie – Zakład Amunicji nr 3)

Informacja o przyznaniu E. Kwiatkowskiemu honorowego obywatelstwa Przeworska

CENTRALNY OKRĘG PRZEMYSŁOWY

Centralny Okręg Przemysłowy (COP) – największe przedsiębiorstwo ekonomicz ne II Rzeczypospolitej, którego celem było zwiększenie ekonomicznego potencjału Polski, rozbudowa przemysłu ciężkiego i zbrojeniowego, a także zmniejszenie bez robocia wywołanego skutkami wielkiego kryzysu.

Był to okręg przemysłowy o powierzchni 60.000 km² (44 powiaty) i zamieszka ny przez 6 mln ludzi, budowany w 1937–1939 w południowo-centralnych dzielnicach Polski. Obejmował swoim zasięgiem obszary województw: wschodnią część kie leckiego, wschodnią krakowskiego, zachodnią lubelskiego i zachodnią lwowskiego. Były tam w większości ziemie nieurodzajne i przeludnione gospodarstwa nieza pewniające utrzymania rolnikom. Ludność wiejska stanowiła blisko 83% populacji. Zakłady COP zapewniły pracę na terenach dotkniętych największym bezrobociem, a budowa infrastruktury towarzyszącej podniosła poziom cywilizacyjny tych tere nów. Wydatki na budowę COP pochłonęły sumę 2,4 mld zł. Na rozwój COP-u prze znaczano w latach 1937–1939 około 60% całości wydatków inwestycyjnych.

Obchody **80-tej rocznicy** powołania do życia Centralnego Okręgu Przemysłowego odbyły się w różnych częściach województwa, min. w Rzeszowie, Mielcu oraz Stalowej Woli

JUBILEUSZ 80-LECIA COP W STALOWEJ WOLI

PREZYDENT STALOWEJ WOLI, LUCJUSZ NADBEREŻNY, PODCZAS UROCZYSTEJ SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA

WYSTAWA W URZĘDZIE MARSZAŁKOWKIM POŚWIĘCONA COP

G2A ARENA – BIZNESOWE OKNO PODKARPACIA

Aleksandra Gorzelak-Nieuduży, fot. Michał Mielniczuk

Sławy w G2A

Co łączy prezydenta RP Andrzeja Dudę, wicepremiera i ministra rozwoju Mateusza Morawieckiego, charyzmatycznego rekonstrukcjonistę ks. dr Jamesa Boshoborę, legendarnego wokalistę Bruce'a Dickinsona oraz amerykańską gwiazdę mediów Ritę Cosby? Wszyscy oni byli gośćmi wydarzeń, które odbywały się w biznesowej wizytówce Podkarpacia – CWK G2A ARENA, czyli Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego w podzewskiej Jasionce.

Kilkadziesiąt tysięcy ludzi, dziesiątki prestiżowych imprez i setki mniejszych, wielkie wydarzenia, znamienici goście z całego świata, prezentacje firm i przedsiębiorstw, ważne rozmowy, dyskusje i kontakty biznesowe – to najkrótsza recenzja tego, co w trakcie półtora roku istnienia działa się w przestrzeni wybudowanego przez województwo podkarpackie Centrum Wystawienniczo-Kongresowego G2A Arena.

Tworzyliśmy tę przestrzeń, aby stała się naszym gospodarczym oknem na świat. I rzeczywiście miejsce to świetnie wypełnia swoją rolę. W krótkim czasie udowodniło, że biznes nie ma już ograniczeń, żeby się promować, prezentować swój potencjał, znajdować partnerów właśnie tu w sercu południowo-wschodniej Polski. Zaledwie

przed półtora rokiem Podkarpacie zyskało swą wizytówkę w postaci Centrum Wystawienniczo-Kongresowego G2A Arena. To przestrzeń, w której – już w krótkim czasie po otwarciu – przekonaliśmy się, że z sukcesem spotyka się polski i światowy biznes, miejsce, z którego płynie inspiracja do rozwoju – mówi marszałek Władysław Ortyl.

Gospodarcza wizytówka Podkarpacia

CWK G2A Arena to najnowocześniejszy obiekt biznesowy w południowo - wschodniej Polsce. Od momentu otwarcia, czyli od 23 czerwca 2016 roku jest to przestrzeń dla wielu największych, najważniejszych i najbardziej prestiżowych imprez targowych, wystaw i konferencji, nie tylko w regionie, ale także w Polsce, a niekiedy nawet w Europie. Nowoczesna bryła, znajdująca się na przecięciu dwóch ważnych szlaków komunikacyjnych, autostrady A4 i drogi ekspresowej S19, położona w bezpośrednim sąsiedztwie międzynarodowego Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka – jest biznesowym sercem dynamicznie rozwijającego się i zmieniającego swe oblicze Podkarpacia. Od stolicy regionu – Rzeszowa dzieli ją tylko 15 minut drogi.

Sfinansowana ze środków unijnych inwestycja, o wartości prawie 160 milionów złotych, po półtora roku funkcjonowania może poszczycić się 140 wydarzeniami, w tym prawie 50 imprezami targowo-wystawienniczymi.

Promocja polskiej gospodarki i wsparcie rozwoju ekonomicznego polskich firm – ten główny cel powstania CWK realizowany jest na setki sposobów.

Prestiżowe wydarzenia w G2A

Wśród najbardziej prestiżowych imprez, jakie gościły w CWK G2A Arena są tak ważne wydarzenia jak organizowany już po raz drugi Kongres 590, spotkanie świata polityki i biznesu pod honorowym patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy. Podczas pierwszej edycji to na Podkarpaciu prezydent RP Andrzej Duda nagradzał najlepsze polskie firmy, a wicepremier Mateusz Morawiecki ogłaszał założenia „Konstytucji biznesu”. To w CWK odbyły się Aerospace & Defence Meetings Central Europe. Te lotnicze targi ściągnęły na Podkarpacie ponad 160 firm z ponad 20 krajów świata, czyniąc z regionu na kilka dni lotniczą stolicę Europy. 500 gości – wśród nich przedstawiciele takich potentatów jak Airbus, Boeing czy GE Aviation oraz 3 tysiące spotkań – te

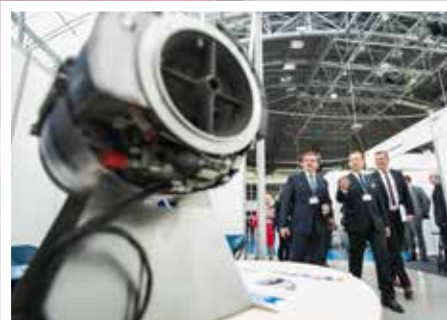
ponad **20** wydarzeń może się odbywać jednocześnie w przestrzeni CWK G2A Arena

Targi Motoryzacyjne TSLA EXPO

X Forum Europa - Ukraina

Targi Aerospace & Defense Meetings

Forum Polonii Amerykańskiej

Targi Ekogala

European Rover Challenge

NA ŚWIAT

80 000
z **40** krajów
odwiedziło G2A Arena CWK
woj. podkarpackiego od momentu
uruchomienia obiektu

liczby świetnie obrazują rangę wydarzenia. Kongres Drogowy, Forum Inteligentnego Rozwoju, Business Without Limits, E-learning Journeys, targi TSLA EXPO gromadzące wystawców z branży transportowej i logistycznej – dziesiątki odbywających się w przestrzeni CWK wydarzeń wspiera wysiłki władz województwa, aby promować inteligentne specjalizacje regionu. A jednocześnie staje się kolejnym impulsem dla zrównoważonego rozwoju Podkarpacia.

Wiemy, czego chcemy dla Podkarpacia i jaką drogę mamy jeszcze przed sobą. Ale dzięki naszej wizytówce jest nam łatwiej znaleźć tych, z którymi tę drogę do sukcesu pokonamy szybciej – mówi marszałek Władysław Ortyl.

CWK CG2 Arena z największą i najbardziej imponującą i zachwycającą w południowo-wschodniej Polsce salą wystawienniczą gościło także wydarzenia tak nietuzinkowe, jak European Rover Challenge – kongres robotyczny, w czasie którego sala wystawiennicza za sprawą trzystu ton czerwonego piasku zamieniła się w planetę Mars, na powierzchni której rywalizowały łaziki marsjańskie, przywiezione z wielu zakątków świata.

Na co dzień CWK G2A ARENA opiekuje się CWK Operator – spółka zarządzająca obiektem.

16 000 m²
powierzchni wystawienniczej
sala kongresowa na 872 osoby
2 duże sale konferencyjne na 220 i 190 osób
8 mniejszych – każda na kilkadziesiąt osób
dwie sale: restauracyjna i bankietowa

140 wydarzeń, w tym
50 imprez targowo-wystawienniczych odbyło się
w G2A Arena od początku istnienia obiektu

4000 krzesełek
dla tyluż uczestników
wydarzenia może
pomieścić część
wystawiennicza obiektu

NAJWAŻNIEJSZE IMPREZY:

- KONGRES 590
- I FORUM POLONII AMERYKAŃSKIEJ
- AEROSPACE & DEFENCE MEETINGS EUROPE
- EUROPEAN ROVER CHALLENGE
- FORUM INTELIGENTNEGO ROZWOJU
- „ROZWAŻANIA NAD EUROPA” EUROPEJSKIEGO KOMITETU REGIONÓW
- TSLA EXPO

G2A Arena

Konferencja - Innowacje w Wojsku

Krośnieńskie niebo atrakcji

Tomasz Leyko, fot. D. Kozik

Zwykle to balony królują na krośnieńskim niebie. Tym razem 2 września zawładnęli nim uczestnicy III Podkarpackich Pokazów Lotniczych.

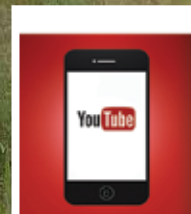
Kilkunastotysięczna publiczność podziwiała największe gwiazdy akrobacji lotniczych, w tym: Grupę Akrobacyjną Żelazny, Cellfast, Flying Team, Retro Sky Team, czy zapierające dech w piersiach popisy Artura Kielaka, a także pokaz w locie samolotu M-28 i desant skoczków spadochronowych. Pogoda uniemożliwiła niestety przylot biało-czerwonych Iskier. Natomiast na samym początku imprezy odbyło się uroczyste oddanie pasa startowego na krośnieńskim lotnisku, co uczczono tradycyjnym salutem wodnym przy lądowaniu AN-2 z Aeroklubu Mieleckiego.

Na odwiedzających czekało także sporo atrakcji na ziemi, w tym konkursy, wystawy popularno-naukowe, prezentacje, a dla najmłodszych wykłady Politechniki Dziecięcej, czy animacje plastyczno-konstrukcyjne.

– Musimy dążyć do tego, aby to wędrujące wydarzenie, w postaci Podkarpackich Pokazów Lotniczych trafiło w różne miejsca na Podkarpaciu i żeby to się faktycznie stała jeszcze bardziej uznana marka niż dziś, choć tak jest już teraz. Przypomnę że mamy wiele lotnisk na Podkarpaciu, one mają różną charakterystykę, różne możliwości i pokazy będą dostosowane do tych warunków, jakie w danym miejscu są – powiedział marszałek Władysław Ortyl. Oprócz marszałka w pokazach brali udział: Adam Hamryszczak – podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, posłowie na sejm – Piotr Babinet oraz Bogdan Rzońca, Lucjan Kuźniar – członek zarządu województwa podkarpackiego oraz Piotr Przytockki – prezydent Krosna.

III Podkarpackie Pokazy Lotnicze były współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Mamy S19!

Monika Konopka

Długo oczekiwana inwestycja – droga ekspresowa S19 z Babicy do Barwinka – nabiera realnych kształtów i tempa. Odcinek został wpisany na listę podstawowych przedsięwzięć w Kontrakcie Terytorialnym.

Historyczny aneks

Dokument w tej sprawie w postaci aneksu podpisał marszałek Władysław Ortyl i Adam Hamryszczak - podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju. Wydarzenie miało miejsce podczas konferencji „Teraźniejszość i przyszłość zrównoważonego układu komunikacyjnego Podkarpacia”.

– *To wielki dzień dla Podkarpacia* – powiedział tuż po złożeniu podpisu marszałek Władysław Ortyl, który od lat zabiegał o zapewnienie finansowania dla tej inwestycji. W podpisaniu aneksu do Kontraktu Terytorialnego wziął także udział europoseł Tomasz Poręba, który od lat na forum Parlamentu Europejskiego starał się uzyskać zielone światło dla tego ważnego, komunikacyjnego przedsięwzięcia oraz dla budowy całego szlaku Via Carpathia, którego S19 jest ważnym elementem.

Jesteśmy świadkami historycznego dnia dla Podkarpacia, dla Polski. Wiele lat starań, zabiegów, coś co wydawało się niemożliwe, dzisiaj staje się realne. To jest dzień szczególny, cieszę się, że mogę w tym wydarzeniu uczestniczyć – powiedział europoseł Tomasz Poręba.

Na podpisaniu aneksu nie zabrakło też posłów – Bogdana Rzońcy i Wojciecha Buczaka. Obecny był również Marek Chodkiewicz – podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa oraz Ewa Leniart – wojewoda podkarpacki.

Posel Bogdan Rzońca, przewodniczący sejmowej komisji ds. infrastruktury podkreślał, że ta część Polski i Europy zasługuje na korytarz komunikacyjny, jakim jest Via Carpathia.

– *Dziękujemy za ten odcinek do Barwinka, ale powinniśmy już myśleć o dalszym rozwoju tej drogi* – mówił poseł Bogdan Rzońca.

– *Podkarpacie, makroregion Polski Wschodniej, długo czekał na taką decyzję polskiego rządu* – mówił wiceminister Adam Hamryszczak.

Marszałek Władysław Ortyl dziękował szczególnie premier Beacie Szydło za szybkie działania, które doprowadziły do podpisania aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

– *Trzeba podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do tego faktu. Dziś możemy powiedzieć światu, wszystkim krajom ze szlaku Via Carpathia, że Polska nadąga, a nawet wyprzedza innych w tym projekcie. Dziś fakty się dokonują* – mówił marszałek.

Starania o S19 Babica-Barwinka

Województwo podkarpackie Kontrakt Terytorialny podpisało w grudniu w 2014 roku. Większość regionów zrobiła to wcześniej, ale marszałek Władysław Ortyl negocjował wpisanie kluczowego odcinka S19

z Babicy do Barwinka chociaż na listę rezerwową. Teraz droga z Babicy do Barwinka znalazła się na liście podstawowej. To daje gwarancję rządowego finansowania. Już w grudniu 2016 roku przyznano blisko 70 milionów na prace koncepcyjne tego odcinka, a wcześniej zabezpieczono finansowanie budowy fragmentu z Rzeszowa do Babicy. W lipcu tego roku rząd RP podniósł limit finansowy Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023, zapisując 21 mld zł na drogę ekspresową S19. Te kroki zapowiadały, że wkrótce zapali się zielone światło dla odcinka Babica-Barwinka, najtrudniejszego pod względem budowlanym. I tak właśnie się stało po podpisaniu aneksu do Kontraktu Terytorialnego.

Droga ekspresowa S19 jest częścią międzynarodowego szlaku Via Carpathia. Zabiegi o jego utworzenie trwają od lat.

Podpisanie aneksu do KT

Po podpisaniu aneksu do KT podkarpacki odcinek nabrął bardziej realnych szans na powstanie w całości.

Stan zaawansowania prac dotyczący budowy S19 na Podkarpaciu:

- Odcinek: węzeł Lasy Janowskie – węzeł Sokołów Małopolski Północ – trwa postępowanie przetargowe;
- Odcinek: Sokołów Młp – Stobierna – zrealizowany;
- Odcinek: Stobierna – Rzeszów Wschód – zrealizowany;
- Odcinek: Rzeszów – Zachód Świltca – zrealizowany;
- Odcinek: Świltca – Rzeszów Południe – zrealizowany, nieużytkowany;
- Odcinek Rzeszów Południe – Babica trwa realizacja Koncepcji Programowej;
- Odcinek Babica - Barwinka jest na etapie przetargu na Koncepcję Programową, trwa sprawdzanie ofert.

Podkarpackie inwestuje w ochronę zdrowia

Daniel Kozik, fot. M. Mielniczuk

Ponad 500 milionów złotych trafi do szpitali powiatowych i wojewódzkich z całego regionu. Dzięki nim placówki przeprowadzą niezbędne remonty i zakupią nowoczesny sprzęt medyczny. Wszystko za sprawą pieniędzy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

Większość umów została już podpisana. W sumie dofinansowanie trafi do 19 szpitali powiatowych aplikujących do RPO, także tych, które początkowo znalazły się na liście rezerwowej. Pieniądze z RPO to efekt dwóch ważnych uchwał, które podjął Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Szpitale powiatowe, aby otrzymać dofinansowanie musiały wziąć udział w konkursie, natomiast szpitale wojewódzkie otrzymają finansowe wsparcie w trybie pozakonkursowym. Do placówek podległych samorządowi województwa trafi w sumie 220 milionów złotych, co w połączeniu z ponad 280 milionami złotych dla szpitali powiatowych, daje ponad 500 milionów złotych.

Wsparcie otrzymają również podmioty w Sanoku, w Dębicy i w Nowej Dębce, które w naborze znalazły się pod tzw. „kreską”. Po rozmowach z Komisją Europejską i Ministerstwem Infrastruktury udało się wynegocjować dla nich dodatkowe środki.

– Cieszę się, że tak duża kwota trafi do szpitali powiatowych. Placówki te również borykają się z problemami finansowymi i wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego to szansa na poprawę jakości leczenia – powiedział marszałek Ortyl.

Łącznie do wszystkich 19 szpitali powiatowych z regionu trafi 160 mln złotych unijnego wsparcia. Jednak w połączeniu z wkładem własnym jest to kwota o wiele większa, na co wskazuje członek zarządu Stanisław Kruczek:

– Jeśli środki pozyskane z RPO WP połączymy z wkładem własnym zapewnionym w większości przypadków przez samorządy powiatowe to mówimy o kwocie ponad 280 mln złotych. Trzeba jasno powiedzieć, że szpitale powiatowe na Podkarpaciu jeszcze nigdy nie otrzymały tak dużych środków z RPO. Bardzo nas to cieszy, ponieważ starania lokalnych samorządów o pozyskanie pieniędzy z UE połączone z wygospodarowaniem wkładów własnych na inwestycje znacznie wpłynie na jakość usług medycznych oferowanych w naszym województwie – podkreśla Kruczek.

Nazwa placówki	Cel dofinansowania
Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny w Brzozowie	Zakup nowoczesnej aparatury medycznej.
Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu	Rozbudowa bloku operacyjnego, oddziału ginekologiczno-położniczego i neonatologicznego.
SP ZOZ w Kolbuszowej	Rozbudowa placówki oraz zakup aparatury medycznej.
SP ZOZ w Leżajsku	Rozbudowa i wyposażenie placówki.
SP ZOZ w Lubaczowie	Modernizacja wyposażenia medycznego.
Szpital Powiatowy w Mielcu	Poprawa jakości i zwiększenie bezpieczeństwa świadczeń medycznych.
SP ZOZ w Nisku	Doposażenie szpitala w sprzęt i aparaturę medyczną.
SP ZOZ w Przeworsku	Zakup nowoczesnego sprzętu i aparatury medycznej.
Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli	Modernizacja bloku operacyjnego.
Centrum Medyczne w Łańcucie	Rozbudowa szpitala o oddział anestezjologii i intensywnej terapii oraz blok operacyjny.
ZOZ w Strzyżowie	Rozbudowa i doposażenie szpitala.
SP ZOZ nr 1 w Rzeszowie	Modernizacja szpitala i zakup sprzętu medycznego.
Szpital Specjalistyczny im. św. Rodziny w Rzeszowie	Zakup aparatury medycznej.
Szpital Specjalistyczny w Jaśle	Rozbudowa i doposażenie bloku operacyjnego.
ZOZ w Ropczycach	Modernizacja pomieszczeń i budynków szpitala w Sędziszowie Małopolskim.
SP ZOZ w Lesku	Rozbudowa i przebudowa szpitala.

Brukselski hołd dla rodziny Ulmów

Tomasz Leyko, fot. M. Konopka

Była już w 24 krajach na 6 kontynentach, trafiła także do Parlamentu Europejskiego. Mowa oczywiście o wystawie „Samarytanie z Markowej”, która w czerwcu zawisła w holu Parlamentu Europejskiego.

To 21 plansz, na których można obejrzeć między innymi dokumenty i zdjęcia ilustrujące historię polskiej i żydowskiej społeczności w Markowej oraz trudne realia niemieckiej okupacji w Polsce. Na plan pierwszy wysuwają się sylwetki Józefa i Wiktorii Ulmów oraz ich tragiczną historię pomocy Żydom, która zakończyła się dla nich śmiercią. Jednym z inicjatorów tej wystawy był Tomasz Poręba, podkarpacki poseł do Parlamentu Europejskiego.

– Rodzina Ulmów to przykład postaw, które towarzyszyły Polakom podczas II wojny światowej. To, że dziś w Parlamencie Europejskim możemy tę wystawę otworzyć, było jednym z moich celów jako posła do PE, aby odklatamywać, ten bardzo nieuczciwy i niesprawiedliwy obraz Polaków, którzy w mediach zachodnich są prezentowani w sposób skrajnie nieprzychylny, niezgodny z prawdą historyczną. Wystawa jest zlokalizowana w centralnym miejscu Parlamentu Europejskiego, które codziennie mijają tysiące osób: pracowników, urzędników, posłów do PE. Wiele osób ją na pewno zobaczy – wyjaśniał poseł do PE Tomasz Poręba – mówił Tomasz Poręba.

W uroczystym otwarciu uczestniczył marszałek Władysław Ortyl.

– Trzeba historię rodziny Ulmów opowiadać, przekazywać – bo tej prawdy nigdy dość. Relacje polsko-żydowskie trzeba prostować, zdarzają się różnego rodzaju złe przekazy – ta wystawa, wraz z Muzeum Ulmów – taki prawdziwy przekaz daje – mówił podczas otwarcia wystawy marszałek Władysław Ortyl.

W otwarciu wzięł udział wiceprezes IPN Mateusz Szpytma, który jest kuratorem wystawy i autorem tekstów. Obecna była także zastępca szefa Misji Izraela przy UE i NATO Shuli Davidovich, nie zabrakło europośła Stanisława Ożoga, czy parlamentarzystów Bogdana Rzońcy oraz Kazimierza Gołojucha. Obecny był też europoseł

Przypomnijmy, że przygotowanie wystawy było częścią cyklu wydarzeń promujących otwarcie Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej w marcu 2016 roku. Trafiła ona do 27 placówek dyplomatycznych i kulturalnych w 24 krajach na 6 kontynentach. Spe-

cialnie na potrzeby ekspozycji w Brukseli została opracowana plansza poświęcona dębowi „Józefowi”, zdobywcy tytułu Europejskiego Drzewa Roku. Podczas II wojny światowej to drzewo było schronieniem dla ukrywających się Żydów.

Józef i Wiktoria Ulmowie w czasie okupacji niemieckiej ukrywali w swoim domu we wsi Markowa ośmioro Żydów:

pięciu mężczyzn z rodziny Goldmanów z łańcuta oraz trzy markowianki – Leę (Laykę) Didner z córką i Genię (Gołdę) Grünfeld. Gdy Niemcy dowiedzieli się o tym, wszyscy ukrywani przez Ulmów Żydzi zostali zabici. Życie stracili też Józef Ulma, będąca w zaawansowanej ciąży Wiktoria, a także sześcioro ich małych dzieci.

Dziennikarze z Ukrainy na Podkarpaciu

Na Podkarpaciu przyjechali ukraińscy dziennikarze, touroperatorzy oraz urzędnicy zajmujący się turystyką. Poznali potencjał gospodarczy, kulturalny, bazę hotelową oraz dostępność komunikacyjną regionu. Objazd był wynikiem porozumienia pomiędzy województwem podkarpackim a obwodem lwowskim. Wcześniej, w lipcu tego roku dziennikarze z Podkarpacia odwiedzili Lwów i okoliczne miejscowości.

Dołącz do ponad 2700 osób!

Bądź na bieżąco

z informacjami o samorządzie województwa

Śledź fakty, oglądaj zdjęcia, filmy i transmisje na żywo. Bądź w centrum wydarzeń w każdej chwili niezależnie od tego, gdzie jesteś i co robisz.

Lubię to!